

# Sadržaj

|                                                                                        |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Uvod</b>                                                                            | <b>7</b>  |
| Istraživanje povijesti novinarstva                                                     | 9         |
| <b>1. Povijest vijesti – „prapovijest“ novinarstva</b>                                 | <b>14</b> |
| Povijest vijesti                                                                       | 14        |
| Mediji                                                                                 | 18        |
| Izum pisma                                                                             | 19        |
| Komuniciranje slikom                                                                   | 22        |
| Novinarstvo                                                                            | 23        |
| Javno mnijenje                                                                         | 24        |
| <b>2. Izum tiska. Cenzura i počeci borbe za slobodu tiska</b>                          | <b>26</b> |
| Izum tiska                                                                             | 26        |
| Tiskani mediji                                                                         | 29        |
| Cenzura i sloboda tiska                                                                | 32        |
| Počeci slobode tiska u Engleskoj                                                       | 35        |
| <b>3. Razvoj novina u svijetu do kraja 18. stoljeća</b>                                | <b>39</b> |
| Prve novine                                                                            | 39        |
| Časopisi                                                                               | 41        |
| Razvoj novina u Engleskoj                                                              | 43        |
| Novinarstvo i Američki rat za nezavisnost                                              | 47        |
| Francuska revolucija – impuls za razvoj tiska                                          | 48        |
| <b>4. Prve novine u Hrvatskoj. Novinstvo u Hrvatskoj za vrijeme narodnog preporoda</b> | <b>54</b> |
| Prve novine u Hrvatskoj                                                                | 54        |
| Pretpreporodno vrijeme                                                                 | 58        |
| Njemačkojezični listovi                                                                | 62        |
| Ljudevit Gaj i počeci narodnog preporoda                                               | 64        |
| <b>5. Novine za vrijeme revolucije 1848/1849. godine</b>                               | <b>69</b> |
| Revolucija 1848/1849. u Europi i Hrvatskoj                                             | 69        |
| Novine u Hrvatskoj uoči revolucije 1848. godine                                        | 72        |
| Novine u doba revolucije 1848/1849.                                                    | 74        |
| <b>6. Razvoj novinstva u 19. stoljeću</b>                                              | <b>83</b> |
| Utjecaj industrijske revolucije na novinstvo                                           | 83        |
| Ubrzane promjene u novinstvu                                                           | 86        |

|                                                                              |            |
|------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Izum telegrafa i telefona .....                                              | 87         |
| Novinske agencije .....                                                      | 89         |
| Tehnički napredak u izradi novina .....                                      | 90         |
| Nove forme, novi sadržaji .....                                              | 92         |
| Razvoj tiska u europskim zemljama .....                                      | 93         |
| Velika Britanija .....                                                       | 93         |
| Francuska i Njemačka .....                                                   | 95         |
| <b>7. „Zlatno doba“ novinstva u Sjedinjenim Američkim Državama .....</b>     | <b>98</b>  |
| Razvoj novinstva u SAD-u .....                                               | 98         |
| Razvoj novinskih uredništava i profesionalizacija novinarstva .....          | 102        |
| Izveštavanje o ratnim zbivanjima .....                                       | 103        |
| Zlatno doba američkog novinstva: Joseph Pulitzer .....                       | 105        |
| Nastanak žutog tiska: William Randolph Hearst .....                          | 107        |
| Napredak američkog novinstva .....                                           | 110        |
| Daljnji napredak novinstva u svijetu .....                                   | 111        |
| <b>8. Stranačko novinstvo u Hrvatskoj .....</b>                              | <b>113</b> |
| Nastanak modernih stranaka u Hrvatskoj .....                                 | 113        |
| Novine u novim političkim uvjetima – pojava <i>Pozora</i> .....              | 115        |
| Nove pojave u hrvatskom tisku .....                                          | 118        |
| Humoristički listovi .....                                                   | 119        |
| Novine Stranke prava .....                                                   | 120        |
| Između Mažuranićeva i Khuenova zakona o tisku .....                          | 121        |
| Srpski listovi u Hrvatskoj .....                                             | 123        |
| Novinstvo u Dalmaciji i Istri .....                                          | 124        |
| <b>9. Hrvatsko novinstvo početkom 20. stoljeća.</b>                          |            |
| <b>Prvi svjetski rat .....</b>                                               | <b>126</b> |
| Politička situacija u Hrvatskoj na prijelazu 19. i 20. stoljeća .....        | 126        |
| Tisak masovnih političkih stranaka .....                                     | 127        |
| Pojava <i>Novog lista</i> .....                                              | 129        |
| Novinstvo u Hrvatskoj u godinama prije izbijanja Prvoga svjetskog rata ..... | 130        |
| Prvi svjetski rat .....                                                      | 133        |
| <b>10. Hrvatsko novinstvo u međuraću .....</b>                               | <b>137</b> |
| Ulazak Hrvatske u južnoslavensku zajednicu .....                             | 137        |
| Stranački tisak početkom međuratnog razdoblja .....                          | 139        |
| Razvoj informativnog tiska .....                                             | 141        |
| Diktatura kralja Aleksandra .....                                            | 144        |
| Ženski listovi .....                                                         | 147        |
| <b>11. Novine u Drugom svjetskom ratu i poraću .....</b>                     | <b>151</b> |
| Drugi svjetski rat .....                                                     | 151        |
| Hrvatsko novinstvo u NDH .....                                               | 153        |
| „Antifašistički tisak“ .....                                                 | 156        |
| Hrvatsko novinstvo nakon završetka rata .....                                | 160        |
| Izobrazba novinara – Viša novinarska škola .....                             | 163        |
| <b>12. Novine u socijalističkoj Hrvatskoj .....</b>                          | <b>166</b> |
| Hrvatski tisak poslije Drugog svjetskog rata .....                           | 166        |
| Hrvatsko proljeće .....                                                      | 169        |
| Zabavna štampa .....                                                         | 170        |

|                                                                      |            |
|----------------------------------------------------------------------|------------|
| Izdanja izdavačke kuće Vjesnik .....                                 | 173        |
| Svijet (1953-1992) .....                                             | 173        |
| Plavi vjesnik (1954-1973) .....                                      | 174        |
| Arena (1959-2009) .....                                              | 174        |
| Studio (1964-1998) .....                                             | 174        |
| Vikend (1968-1998) .....                                             | 175        |
| Start (1969-1991) .....                                              | 175        |
| Borba za slobodu tiska .....                                         | 175        |
| <b>13. Novine u suvremenom svijetu .....</b>                         | <b>180</b> |
| Uloga medija u demokratskom svijetu .....                            | 180        |
| Tabloidizacija .....                                                 | 181        |
| Novinska fotografija .....                                           | 185        |
| Promjene u hrvatskom novinstvu 1980-ih .....                         | 187        |
| <i>Feral Tribune</i> .....                                           | 189        |
| Suvremene novine u Hrvatskoj .....                                   | 190        |
| <b>14. Novi mediji: radio .....</b>                                  | <b>194</b> |
| Izum radija .....                                                    | 194        |
| Počeci radiofonije .....                                             | 195        |
| Razvoj radija u Velikoj Britaniji i SAD-u .....                      | 196        |
| Radio i politika .....                                               | 198        |
| Počeci radija u Hrvatskoj .....                                      | 198        |
| Radio Zagreb u Drugom svjetskom ratu i poslijeratnom razdoblju ..... | 199        |
| Radio u hladnom ratu: Radio Slobodna Europa .....                    | 201        |
| Daljnji razvoj radija u svijetu .....                                | 203        |
| Radio u Hrvatskoj potkraj socijalističkog razdoblja i danas .....    | 204        |
| <b>15. Novi mediji: televizija i internet .....</b>                  | <b>208</b> |
| Izum televizije .....                                                | 208        |
| Počeci televizijskog emitiranja .....                                | 209        |
| Počeci televizije u Hrvatskoj .....                                  | 210        |
| Hrvatska radiotelevizija – HRT .....                                 | 212        |
| Razvoj komercijalnih televizija .....                                | 214        |
| Novi mediji: internet .....                                          | 216        |
| <b>Primjeri pitanja iz povijesti novinarstva .....</b>               | <b>219</b> |
| <b>Literatura .....</b>                                              | <b>222</b> |